

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op de beleidsvelden Kancelarij, Bestuur, Facilitair Management, Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Wonen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Bij aanvang van de Oekraïne crisis werd de noodzaak duidelijk voor een Vlaamse tool die de specifieke situatie van de opvang van Oekraïense vluchtelingen kon ondersteunen. De aanpak en budgettering werd goedgekeurd bij beslissing van de Vlaamse regering van 30 maart 2022 (VR 2022 3003 DOC.0399/1). Na de eerste oplevering van de huisvestingstool begin april 2022 werd duidelijk dat de scope en budgettering van de huisvestingstool bijgestuurd moesten worden:

- De regierol van lokale besturen in het beheren van duurzame opvangcapaciteit en de toewijzing van tijdelijk ontheemden aan opvangplekken, met ondersteuning vanuit de Vlaamse ondersteuningsteams (VLOT) leidde tot een sterke stijging van het aantal gebruikers.
- Er werden extra/andere behoeften geformuleerd vanuit de taskforce, waardoor de tool o.a. werd uitgebreid met subsidiebeheer en een extra module voor registratie van tijdelijk ontheemden.
- Doorgedreven security ter bescherming van de gegevens was een prioriteit op advies van de DPO van de verwerkingsverantwoordelijken (ABB, Wonen en AgII).

De Vlaamse Regering besliste op 13 mei 2022 om de huisvestingstool uit te breiden met een module voor registratie van tijdelijk ontheemden (de Centrale Registratietool) en de initiële budgetten voor de huisvestingstool te verhogen (nota VR 2022 1305 DOC.0547/1), met een budgetraming voor 2022 en 2023.

Op 24 maart 2023 gaf de VR goedkeuring aan de nota 'Goedkeuring budget 2023: verderzetting, oplevering, beheer en ondersteuning van de huisvestingstool en de tool centraal dossier tijdelijk ontheemden' (VR 2023 2403 DOC.0310-1).

Op 23 februari keurde de VR het budget voor 2024 goed dat werd toegelicht in de nota Beheer en ondersteuning huisvestingstool (HVT) en tool centraal dossier ontheemden (CRT) in kader van Vlaanderen helpt Oekraïne: budget 2024 (VR 2024 2302 DOC.0236-1).

Op 6 december 2024 heeft de Vlaamse Regering een nota goedgekeurd tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2022 tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor de opbouw van opvangcapaciteit voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne, tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering en tot intrekking van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2022 tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor het creëren van bijkomende opvangplaatsen voor de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne (VR 2024 -0612 DOC.1243-1)

2. INHOUD

Hieronder volgt een duiding rond de huisvestingstool en de centrale registratietool, met een overzicht van de realisaties 2024 en de motivatie voor verderzetting gekoppeld aan het budget benodigd voor het beheer, onderhoud en support van de tools, evenals de benodigde user licenties.

A. HUISVESTINGSTOOL

I. Duiding Huisvestingstool

De Vlaamse huisvestingstool (HVT) is het centrale instrument van het Vlaamse beleid voor duurzame opvang van tijdelijk ontheemden. Op basis van de gegevens in de Vlaamse tool, wordt het aanbod en de spreiding van de huisvestingsplekken opgevolgd. Aan de hand van die spreiding kan ook de druk op de andere beleidsdomeinen gemonitord worden.

Management rapportering en operationele rapportering ondersteunen het kernteam en de taskforce Oekraïne in te nemen maatregelen naar de nodige duurzame opvang en de evolutie in opvangcapaciteit. De Vlaamse ondersteuningsteams (VLOT) maken gebruik van die rapportering om te bekijken waar opvangcapaciteit beschikbaar is voor herhuisvesting of nieuwe instroom van tijdelijk ontheemden met een opvangnood.

Aan de hand van de in de HVT geregistreerde gegevens worden de subsidies berekend in overeenstemming met het Besluit van de Vlaamse Regering rond de toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor de terbeschikkingstelling van opvangcapaciteit voor en concrete toewijzing van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne (BVR van 8 april 2022).

II. Realisaties 2024

Organisatorisch werden er geen aanpassingen doorgevoerd.

Het applicatiebeheer was volledig in handen van de AMaaS partner Cronos. Deze dienstverlening betreft voornamelijk de infrastructurele en applicatieve ondersteuning van de toepassing na de in productie name. Bij nieuwe aanvragen werd een ondersteuningsteam van de ICT-Dienstverlener ingezet voor het realiseren van de vereisten in de tooling.

Voorts bleef het project supportteam actief ter ondersteuning van alle gebruikers van de tool: lokale besturen, gouverneurs, de gewestelijke operationele ondersteuningsdiensten (VLOT), subsidie coördinatoren, DPO. Het team staat in voor:

- De monitoring en rapportering op maat van de gebruiker, het kernteam en de taskforce Vlaanderen helpt Oekraïne;
- User en licentiebeheer;
- Kwaliteitscontrole van data in de tooling;
- Uittesten en trainen van de gebruikers bij eventuele veranderingen in de functionaliteit.

Functioneel werden geen wijzigingen doorgevoerd. Wel werd besloten om het portaal 'Vlaanderen-Helpt.be' te sluiten. Dit portaal stond nog beschikbaar voor bedrijven, verenigingen en organisaties

(geen particulieren) die eventueel slaapplekken willen aanbieden. Er werd hiervan echter zeer beperkt gebruik gemaakt. Bedrijven dienen nu, net als particulieren, hun eigen lokaal bestuur te contacteren indien ze slaapplekken wensen aan te bieden.

III. Motivatie aanhouden huisvestingstool 2025 & 1ste kwartaal 2026

De huisvestingstool (HVT) blijft voor alle betrokken actoren en bestuursniveaus ook in 2025 en het eerste kwartaal van 2026 een noodzakelijke tool voor de registratie van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne die in de door de VO gesubsidieerde opvang verblijven.

Reeds kort na aanvang van de oorlog werd de HVT aangeboden aan de lokale besturen. Voor hen vormt de tool een operationeel instrument om locaties, opvangplaatsen en slaapplekken te registreren en slaapplekken effectief toe te wijzen. Daarnaast kunnen zij het aanbod van de eigen opvangplekken permanent opvolgen.

Data uit de huisvestingstool wordt bovendien gebruikt om gemeentelijke subsidies voor de opvang en begeleiding van tijdelijk ontheemden correct te berekenen en uit te betalen.

Met de Europese verlenging van het statuut van tijdelijk ontheemden en parallel hieraan, de beslissing van de VR van 6 december 2024 om het omkaderingsbesluit (BVR 08 april 2022) te verlengen tot en met 31 maart 2026 blijft de Vlaamse Huisvestingstool het vereiste instrument voor de opvolging van de door de lokale besturen voorziene publieke opvangcapaciteit en de correcte uitbetaling van de hierbij voorziene subsidies.

Daarnaast biedt de HVT algemeen de nodige informatie ter onderbouwing, opvolging en eventuele aanpassing van de beleidsmaatregelen. Op basis van informatie over de categorieën, het aantal opvangplekken en de evoluties hierin kan de gewestelijke overheid gefundeerd het beleid uitzetten en de opvangstrategie bepalen en/of bijsturen.

B. CENTRALE REGISTRATIE TOOL ONTHEEMDEN OEKRAÏNE

I. Duiding Centrale Registratietool Ontheemden Oekraïne

Voor de toekenning van de rechten die verbonden zijn aan de tijdelijke bescherming, moeten ook de persoonsgegevens van tijdelijk ontheemden verwerkt kunnen worden. Met het oog op de integratie van tijdelijk ontheemden besliste de Vlaamse Regering op voorstel van de Vlaamse taskforce Oekraïne om een beheersysteem, genaamd 'Centrale registratietool voor ontheemden' (CRT), te laten ontwikkelen.

Via de CRT worden de tijdelijk ontheemden in Vlaanderen geregistreerd en gemonitord waardoor er makkelijker eenduidige data kunnen aangereikt worden aan beleidsmakers. Op deze manier kan ingezet worden op transparante rapportering en opvolging. De data van de tijdelijk ontheemden Oekraïne zijn door hun beheer in de afzonderlijke CRT tool extra beveiligd, waar technische en organisatorische maatregelen werden getroffen om de risico's te vermijden of tot een minimum te beperken.

II. Realisatie 2024

Met de introductie van het nieuwe 'Allis'-systeem (de vervanger van 'KBI-Connect') worden er sinds 1 januari 2024 geen nieuwe dossiers meer aangemaakt in CRT. Daarom wordt voorgesteld om de toegangen (en bijbehorende licenties) tot een minimum te beperken. De overgebleven toegangen worden enkel nog gebruikt voor het raadplegen van oude dossiers en het genereren van rapporten.

IV. Motivatie inzet Centrale Registratietool 2025

Aangezien de CRT-oplossing niet langer nodig is, wordt voorgesteld om deze tegen februari 2025 af te sluiten. Momenteel worden de nodige maatregelen getroffen om de relevante data te archiveren en de oplossing volledig te beëindigen.

Een verlenging in 2025 is dan ook niet meer aan de orde.

C. LICENTIEBEHEER

Er zijn nog twee licentie types actief:

- Beperkte licentie: beperking op toegang tot bepaalde functionaliteit op het platform (op maat gedefinieerd ikv dit project);
- Volledige licentie platform.

Licenties worden toegekend aan gebruikers op basis van de rol die ze in de tool vervullen.

Licenties gelden steeds voor een periode van één jaar. De volgende jaarlijkse periode omvat de periode van april 2025 tot en met maart 2026. De prijs van een beperkte licentie is afhankelijk van het afgenomen volume. De prijs van een volledige licentie is vastgelegd.

Benodigde licenties en licentiebeheer 2025 (periode april 2025 tem maart 2026)

De licenties voor toegang tot het platform dalen ten opzichte van 2024 met 193 licenties van 410 naar 217 en worden herverdeeld in aantal naar beperkte en volledige licenties. Er wordt voorgesteld om de toegang als subsidiebeheerder te stoppen, waardoor goedkopere licenties kunnen gebruikt worden voor het bijhouden van de gegevens in de huisvestingstool.

Concreet ziet de verdeling er als volgt uit:

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering dient deze budgetoverdracht te worden geformaliseerd d.m.v. een herverdelingsbesluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan de voorgestelde begroting 2025 & het eerste kwartaal 2026 voor de Huisvestingstool ten bedrage van €754.648,79 voor de aanschaf van benodigde licenties (periode april 2025-maart 2026), het applicatie- en veranderingsbeheer, rapportering en monitoring en support voor de gebruikers;

Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

Matthias Diependaele

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat,
Toerisme en Jeugd

Melissa Depraetere